

KRÁLOVNIN KORGI

NA STOPE ZMYSLU ŽIVOTA

DAVID MICHIE

Citadella

DAVID MICHIE

KRÁLOVNIN KORGI

NA STOPE ZMYSLU ŽIVOTA

David Michie
KRÁLOVNIN KORGI
Na stope zmyslu života

Preložené z anglického originálu
THE QUEEN'S CORGI: On Purpose by David Michie
Copyright © Mosaic Reputation Management Pty Ltd.
Copyright © 2016 by David Michie

Slovak edition © Citadella, 2017
Preložila: Barbora Daxner
Jazyková redakcia: Eva Poláková
Grafická úprava: Citadella

Vydalo vydavateľstvo Citadella v roku 2017
ISBN 978-80-8182-061-8

DAVID MICHIE

KRÁLOVNIN
KORGI

NA STOPE ZMYSLU ŽIVOTA

Citadella

PROLÓG

Táto kniha bola napísaná na základe kráľovského poverenia.

Teda, viac-menej.

Všetko sa začalo, keď nastal môj obľúbený deň v roku, ktorý je prvým dňom kráľovninho každoročného letného pobytu na zámku Balmoral v Škótsku.

My, tri kráľovské psy rasy pembrokeský waleský korgi, sme sa nachádzali v stave krajného vzrušenia. Deň predtým sme pricestovali z Windsoru spolu so služobníctvom a bolo už príliš neskoro, aby sme sa stretli s kráľovnou, ktorá sa odobrala na večerný odpočinok.

Keď kráľovská rodina v to ráno odišla na omšu do kostola, služobníci nás zatvorili do komory pod schodami. Pustili nás von len pár minút pred jej

očakávaným návratom domov. Všetci traja sme sa jašili na prízemí, opätovne sme sa zoznamovali s obľúbenými kútmi a skrýšami. Oňuchávali sme predložky pred krbom, na ktorých sme strávili ne jeden radostný večer, užívali sme si teplo sálajúce z ohňa. Strkali sme ňufáky do polozabudnutých kútov a zvedavo sme ich dvíhali k oknu, vstrebávali sme vône útesovca a vresu, ktoré v nás vyvolávali spomienky na lanské potulky po okolí.

Winston – starší než sama kráľovná, rátané na psí vek – s neobyčajnou náhlivosťou zamieril do prijímacieho salóna, kde učinil svoj doposiaľ najdráždivejší objav. Práve tam, za koženým ušiakom pred piatimi rokmi naďabil na zabudnutý tanier francúzskeho pečiva z lístkového cesta plneného homármi. Lahôdku zhltol za pár minút. Nezáležalo na tom, že odvtedy sa už mnohokrát ocitol v salóne a vyšiel naprázdno. Spomienka na ten úchvatný nález zakaždým rozžiari-la jeho šedivú tvár.

Margaret zatiaľ cupkala po chodbách so vztýčenými ušami a očami na stopkách. Inštinkt strážcu mala silnejší než väčšina kráľovských korgiov, absolútne oddane slúžila kráľovnej a sledovala najmä služobníctvo. Každý livrejovaný pomocník kráľovskej domácnosti bolestivo vedel, že najmenší priestupok či meškánie dokázali Margaret vyprovokovať k varovnému uhryznutiu do päty.

Ja som sa rýchlo presunul pod veľké arkierové okno v jedálni s výhľadom na časť záhrady a vyskočil som na široký parapet potiahnutý mäkkým kockovaným poťahom. Pred dvanástimi mesiacmi to bolo obľúbené miesto mačky menom Footbal. Za ostatné roky som si s touto veľkou ryšavou mačkou, ktorá bola trvalým obyvateľom Balmoralu, vybudoval výnimočné priateľstvo. Keď som teraz očami prečesával okolie, nevidel som ani známku po jej prítomnosti.

Lomoz služobníctva a ochranky, ktorá prichádzala cez hlavný vchod, spôsobil, že všetci traja sme sa rozbehli z rozličných kútov zámku tak rýchlo, ako nám to naše krátke nohy dovolili. Predné dvere boli otvorené. Zastali sme na ich prahu a sledovali, ako sa k zámku blíži známy konvoj áut a potom elegantne zastavil. Zliezli sme po nevysokom schodisku. Kráľovná mohla sedieť v ktoromkoľvek z áut, naše psie inštinkty ho však dokázali neomylné identifikovať.

Možno teraz premýšľate o tom, aké to je ocitnúť sa v prítomnosti britskej kráľovnej. Určite ste ju videli na miliónoch záberov, či už v televízii alebo v novinách, každodenne sa stretávate s jej tvárou na bankovkách, minciach a poštových známkach. Preto je len prirodzené, že ste zvedaví, aké to je osobne stretnúť jednu z najslávnejších osôb na svete.

Nuž, moji drahí priatelia, dovoľte mi, aby som celú záležitosť objasnil. Keď sa s kráľovnou stretnete,

bude presne taká, ako očakávate. Prinajmenšom svojím výzorom. Ale má aj ďalšiu vlastnosť, ktorá ľudí prekvapuje. Je to vlastnosť, ktorú nedokáže zachytiť žiadna televízna kamera a len zopár členom mediálnej svorky bolo umožnené prejsť cez všadeprítomné mreže a dostať sa ku kráľovnej dostatočne blízko, aby túto vlastnosť mohli objaviť. Viete, aké je kráľovno poslanie? Kamkoľvek ide, nesie so sebou takmer hmatateľné očakávanie, že vaše najhlbšie želanie je rovnaké ako to jej – slúžiť vyššiemu cieľu. Ak poviem, že väčšinu ľudí to zaskočí, bude to iba mierne vyjadrenie. Predpokladajú, že Jej veličenstvo sa bude správať rezervovane a zdržanlivo, a keď na vlastnej koži pocítia jej nenásilné, ale neochvejné očakávanie dobrosrdečnosti, uvedomia si – a pravdepodobne ich to prekvapí – že si želajú, aby mohli prejaviť svoju najlepšiu stránku. Bol som svedkom, ako mnohých ľudí tak zaskočí tento nevyslovený apel na ich vlastné lepšie Ja, že ich celkom ovládnu emócie.

„Haló, moji maličkí!“ pozdravila nás kráľovná, keď vystúpila z auta.

Winston a Margaret boli waleskí korgiovia s červeno-bielou srstou, zatiaľ čo môj chrbát zdobí výrazný hnedý, takmer čierny pás. Všetci traja sme sa kráľovnej plietli pod nohy a náruživivo sme vrteli svojimi maličkými chvostíkmi. Boli sme šťastní, že nás potľapkáva po šiji rukami v rukavičkách a aj ona sa

zjavne tešila, že nás vidí po vyše dvadsiatich štyroch hodinách, ktoré sme strávili bez seba.

Celá rodina vzápätí zamierila dnu.

„Veľmi milá bohoslužba,“ poznamenala kráľovná, keď vchádzali do salóna.

„Kenneth vždy vie povedať niečo múdre,“ pritačila Camilla.

„Pred kostolom to však bolo trochu znepokojujúce,“ poznamenal Charles.

„Koľko tam bolo novinárov?“ Poťahoval si ušný lalôčik a tieto slová predniesol približne rovnakým tónom, akoby hovoril o tom, že jeho ružový sad v Highgrove zamorili vošky.

„Dvakrát toľko než minulý rok,“ odvetil William.

„Ich počet rastie,“ povedala kráľovná s obavami. Jeden z dôvodov, prečo tak obľubovala tieto návštevy Škótska, bola príležitosť uniknúť pred neustálou prítomnosťou všetečných šošoviek teleobjektívov a mikrofónov s dlhým dosahom.

Jej veličenstvo sa usadilo na pohovke a Filip si opatrne prisadol. Skúmavo sa na ňu díval, na tvári mal prísny, ochranársky výraz a chveli sa mu pery.

„Prekliati novinári!“ vyhlásil.

„Jeden z nich volal na Kate a dožadoval sa rozhovoru,“ dodal William.

„Toľká drzosť!“ zašomral Charles. Kostol v neďalekej dedine Crathie bol tradične miestom, kde

novinári mali príležitosť iba fotografovať a očakávalo sa, že inak si budú od kráľovskej rodiny držať odstup. Keď si aj zvyšní členovia rodiny posadali, služobníctvo prinieslo čaj a sušienky.

„Človek by ich nemal nechať, aby mu pokazili prázdniny,“ vyhlásila Anne. „Jednoducho si ich netreba všimnúť.“

Výraz na tvárach ostatných napovedal, že touto radou bude ťažké sa riadiť.

„Oni len tak neodídu, stará mama,“ vyhlásil Harry, ktorý na rozdiel od ostatných členov rodiny sedel na podlahe a škrabkal Margaret za uchom, zatiaľ čo ona sa na neho blažene dívala. „Jedine ak im niečo podhodíš,“ pokračoval.

Kráľovná mala rovnako ako Margaret odjakživa pre Harryho slabosť. Vážila si ho, považovala ho za hlas mladšej generácie.

„Čo by to tak mohlo byť?“ spýtala sa. Harry pokrčil plecami.

„Nie som si istý. Musíme niečo vymyslieť.“

Kate prikyvovala a navrhla: „Niečo bezpečné a veselé. S letnou témou.“

„Niečo na ten štýl, že ktorý návrhár navrhol tvoje tričko?“ zažartoval William.

„A tiež,“ doplnila otázku Kate, „či bolo vyrobené v Británii?“ odpovedala. Posledné tri slová vyslovili naraz všetci mladší členovia kráľovskej rodiny. Na

vlastnej koži totiž spoznali nevôľu verejnosti, keď si kúpili nejaké predmety, ktoré neboli vyrobené vo Veľkej Británii alebo prinajmenšom v niektorej z krajín Spojeného kráľovstva.

„Tolľká škoda, že médiá trvajú na tom, že musia písať táraniny,“ vyslovil Charles názor, ktorý často opakoval. „Nebolo by úžasné, keby noviny viac uverejňovali príbehy a názory, ktoré majú naozaj zmysel? Keby písali o veciach, ktoré by pomohli ľuďom zmyslupnejšie žiť?“

Kráľovná na neho hľadela s pochybnosťami. „Persvedčiť médiá, aby zodvihli zrak od utrpenia a banalít je ošemetná vec. Skúša to každý z nás.“

Postavil som sa na zadné nožičky a hypnotizoval som Kate s prosebným výrazom. Odjakživa sa nechala obmäkčiť a vždy mi hodí sušienku.

„Nuž, nie každý člen rodiny,“ vyhlásila Kate. Nastala odmlka a celá rodina sa pozrela mojim smerom.

„Geniálne!“ zvolal Harry. Videl, že starší členovia kráľovskej rodiny sa tvária zmätene a tak vysvetľujúco dodal: „Ponúkne mediám príbeh o kráľovských psoch. Videá a fotografie. Zopár slov o ich osobnostiach. Potom sa môžu rozprchnúť na letné prázdniny a nás nechajú na pokoji.“

William zodvihol obočie. „Stojí to za pokus.“

„Možno dokonca jeden zo psíkov povie niečo zmyslupné,“ zavtipkoval Harry v snahe pramáť svojho otca, aby s ním súhlasil.

„Som si istý, že Winston by mal čo povedať, ak by ho niečo nerozptýlilo,“ odvetil Charles šibalsky. Harry vystrúhal grimasu a hlasným šepotom dodal: „Francúzske jednohubky!“

Rodina sa zasmiala.

„Nesmiete zabudnúť na Margaret,“ povedala Anne. „Ak by dostala čo i len polovičnú šancu, všetci by odchádzali s krvavými členkami.“

V tej chvíli sa Jej veličensvo, ktoré sa doposiaľ k nápadu nevyjadrilo, ozvalo: „Mal by to byť Nelson. Odjakživa bol najdiplomatickejší zo všetkých psov.“

Keď som si uvedomil, že môj pokus vymámiť od vojvodkyne Kate sušienku je márnny – pred kráľovnou mi ju nehodí – spustil som sa na všetky štyri a prihrnul sa k Jej veličenstvu. „Možno by si mohol v našom mene povedať niečo zmysluplné. Niečo o zmysle života?“ Kráľovná mi spýtavo hľadela do očí.

„Vzhľadom na to, čo už zažil,“ podotkla Kate, „mohol by napísať celú knihu.“

„Skvostná myšlienka,“ odvetila kráľovná s úsmevom.

„Kráľovnin korgí! Nepochybne by to bolo mimoriadne zaujímavé čítanie.“

A tak boli – v prenesenom význame slova – kocky hodené. Keď som v nasledujúcich skvelých dňoch uvažoval o tom rozhovore, začal som prichádzať na to, aký pravdivý bol Katin postreh. Iba zriedka

sa stávalo, že prešiel týždeň a ja by som nestretol (nie zoči-voči, ale ňufák k členku alebo ňufák k slabine) niektorého z najslávnejších ľudí zo šoubiznisu, sveta umenia, športu či duchovnej sféry. Existovalo len zo pár svetovo uznávaných politikov, popových hviezd či filozofov, ktorí sa nikdy neocitli v kráľovnej prítomnosti. A ja som ich všetkých oňuchal, ba dokonca som niektorých aj označoval. Nepokazme však túto prvú kapitolu zmienkou o despotoch, ktorí jedia psy.

Nielenže som teda stretol skutočne rôznorodú a pestrú škálu ľudských bytostí a tiež veľa nudných ľudí, ale bol som aj svedkom neobyčajných udalostí, ktoré väčšina ľudí nikdy nezažije. Vypočul som si zaujímavé postrehy poradcov na najvyššej úrovni, najlepších z najlepších, s ktorými sa radí Jej veličenstvo.

Okrem toho mi došlo, že nekonečnú záplavu televíznych a novinových reportáží, filmov a kníh o kráľovskej rodine spája jedna vec: všetky sa dívajú z ľudskej perspektívy. Kde je psí uhol pohľadu? Príbehy spod stola? Vôbec som nepochyboval, že to, čo sa ľudia dozvedia o kráľovnej z pohľadu jej najdiplomatickejšieho z welšanských korgiov, bude čosi osviežujúco iné.

A preto sa vy, môj drahý priateľu, a ja vydávame na túto cestu spoločne. Na cestu plnú zaujímavých vôní, vrtenia chvostíkom a ešte niečo iné, na čo by som si mal spomenúť... Čo to len bolo? Ach, áno! Zmysel.

Aký je zmysel toho celého, pýtajú sa niekedy ľudia. Viete na čo sú tie koruny a zámky, okázalosť a blahobyť? Prečo sa tým zapodievať? Komu na tom záleží? Ako môže kráľovská rodina prispieť k ľudskému šťastiu – a nezabúdajme, že aj k šťastiu psov, mačiek a iných tvorov? Možno sa odpovede na niektoré z týchto otázok odhalia na nasledujúcich stranách. A možno nie. Jednou vecou som si však istý, drahý priateľu. Nie je náhoda, že túto knihu držíte v ruke.

I.

KAPITOLA

Čo mi pamäť siaha, vedel som o mieste prezývanom „kôlna“. Spočiatku som netušil, kde sa nachádza. No pri tej zriedkavej príležitosti, keď mi Grimsleyovci venovali aspoň štipku pozornosti, skloňovali slovo „kôlna“. Dokonca už ako niekoľkotýždňové šteniatko som inštinktívne vedel, že je to miesto, kde sa odohrávajú strašné veci.

Narodil som sa do biednych podmienok pod kuchynskou výlevkou v domčeku vtlesnanom do radovej zástavby v meste Slough. Bol som najmladšie z vrhu piatich mláďat, veruže o dosť menšie než ostatné. Zakrátko som súperil o životný priestor a pozornosť nielen so svojimi bezprostrednými bračkami a sestričkami, s ktorými sme sa delili o príbytok v rozbitom kuchynskom kredenci, ale aj s dvoma ďalšími